

Izhaja v Trstu vsak
= petek popoldne =
Uredništvo in upravništvo
ulica Boschetto št. 5. II. nad.
= Telefon št. 1570 =

Delavski List

Posamezna številka
6 vin.
Inserati po dogovoru.
Naročnina za celo leto
4.20 K., pol leta 2.10 K.,
četrt leta 1.05 K. - Ino-
zemstvo več poštnina.

Glasilo slovenskih socialistov na Primorskem.

Deželnozbornske volitve v splošni kuriji na Goriškem.

Ožja volitev med kandidati klerikalne
in liberalno-agrarne liste.

Izid volitev v splošni kuriji na Go-
riškem je sledeči:

Slovenski okraj.

Socialisti.

Peter Bevk	616 glasov
Peter Leban	624 "
Anton Vrčon	681 "

Liberalno-agrarni.

Dr. Alojzij Franko.	8830 glasov
Alojzij Strekelj	8735 "
Anton Križnič	8699 "

Klerikalci.

Josip Fon	8972 glasov
Dr. Fran Pavletič	8850 "
Dr. Anton Brecelj	8829 "

Potrebna je tedaj ožja volitev med
kandidati liberalno-agrarne in klerikalne
stranke.

Ožja volitev bo v pondeljek dne 9. marca t. l.

Zdelo bi se nam popolnoma odveč pri-
povedovati o terorizmu, ki se je vršil te
dni na goriškem in o grdem načinu agita-
cije, ki so jo vodili agrarci, liberalci in
klerikalci. Koliko časa bo tak način agita-
cije vršil še svojo nalogo, je težko danes
zračunati. Obrekovanja in teroriziranje vo-
lilcev je bilo na dnevnem redu. Mnogo
naših sodrugov ni bilo upisanih v volilnih
imenikih. V Renčah, Podgori, Št. Andrežu
itd. v drugih občinah je bilo spuščenih
kar po 100—150 volilcev. To je prvi vzrok,
da izgleda, vsled števila glasov, ki so jih
vdobili naši kandidati, da socializem pro-
pada. Fakt je samo, da smemo danes reči,
da se je isti razširil tudi v nove kraje. Da
naši kandidati niso dosegli takega števila
glasov kakor je bilo pričakovati, je tudi
vzrok, da iz raznih krajev so odpotovali
naši sodrugi s trebihom za kruhom kar v
gručah. Tako smo vdobili v Nabrežini
samo 89 mesto čez 200 glasov vsled od-
potovanja tamošnjih delavcev v tujino.

Razven tega so hodili liberalci okoli
naših sodrugov s vsakojakimi zvijačami in
ni čuda če se na tak način lahko vjame

na limanice kaknega socialista. Razven vsega
tega pa še mala agitacija, ki smo jo iz-
vršili na Goriškem.

Vsekakor so nas te volitve podučile v
marsičem in naša dolžnost bode sedaj
popraviti kar smo zamudili.

Narodna politika.

Pred deželnozbornskimi volitvami smo
imeli zopet priliko čitati v raznih časopisih
razmotrivanja, kakšna bode slovenska po-
litika. Večinoma imajo taki članki eno
napako: Izhajajo namreč od mnenja, da je
politika nekaka stvar popolnoma zase. To
mnenje je pa krivo, da se uganja pri nas
tako politiko, pri kateri ne vedo političarji
kaj prav za prav hočejo. Oče te meglene
politike je v prvi vrsti idealizem brez krvi
in mesa, mati pa mu je lov za mandati.
Ker pa sanjavi lov za ideali in mandati
ne more doseči nobenih stvarnih ciljev, in
ker se vendar ne more živeti v oblakih od
ideologije, se postavlja pa, mesto skupnega
realnega cilja, katerega ni, lastne egoistične
cilje in stvarna politika se razprši.

Najjasneje pokazuje to pri nas narodna
stranka. Narodna stranka v Trstu ni bila
nič drugega nego reakcija proti nadvladi
italijanskega šovinističnega nacionalizma.
V tem oziru je bila tudi popolnoma opravi-
čena. Vsled tega pa ni imela nikdar
svojega programa. Njeni voditelji pa pra-
vijo še danes, da hočejo zastopati interese
celega naroda. Ni jim zameriti. Rodili so
se v narodnem navdušenju in ostali so
vedno tam, kjer so bili nekaj. S tem, da
branijo narod pred potujčevanjem, si mis-
lijo, da zastopajo interese celega naroda. Iz
ust zvene take fraze sicer jako lepo, v
stvarnem življenju je pa to nemogoče, ker
narod ni skupina enakih ljudi z enakimi
težnjami, temveč sestoji iz različnih razre-
dov, ki imajo različne in v marsičem nas-
protujoče si interese. Podjetnik in delavec,
trgovec in konsument, mestni prebivalec in
kmet, spekulant in uradnik, veleindustrija-
lec in mali obrtnik, duhovnik in učitelj, —
kako naj se združi vse to v eno skupino,
ki bi se bojevala za en smoter? V narodnem
oziru sicer lahko, toda ljudje ne
žive samo od narodne navdušenosti in v
boju proti nadvladi drugega naroda. Treba
je delati za vsak sloj posebej in kdor hoče
koristiti podjetniku ne more koristiti de-
lavcu, kdor hoče koristiti meščanstvu ne
more koristiti kmetu. Stvar je tako naravna,
da bi se zdelo človeku naravnost nemo-
goče, da bi jo ne razumeli ljudje, ki pra-
vijo da imajo nekoliko soliv glavi.

Ako bi bil idealizem tako močan, da bi
lahko zatrl vse stvarne nagibe egoizma,
tedaj bi bilo mogoče, da bi delali vsi za

skupno delovanje in skupno življenje, ki
nam daje en cilj, ki nas naredi enake.

O tem so sanjarili socialistični utopisti.
Ali ker je stvarnost močnejša od vsake
ideologije, je bil njih nauk neploden in
zmagala je politika interesov: Razredni boj.
Kjer so razmere napredne, so tudi politične
stranke *razredne organizacije*. Tukaj ka-
pitalistična, tam delavska politika; tukaj
veleposestniška, tam agrarno socialna poli-
tika. Te javnosti pri nas še ni in zato
stagnira slovenska politika, zato propada
liberalna stranka povsod, tudi na Goriškem,
zato ni tudi v novih strankah, v novih
organizacijah nič jasnega. Iz glasila agrarne
stranke («Naš Glas») n. pr. še do danes ni
posneti, kaj prav za prav hoče. Tudi kar
se giblje okoli njega, je večinoma samo
negacija, reakcija proti dosedanjemu ne-
plodnemu goriškemu liberalizmu. Tudi v
njem se govori mnogo o «slovenskemu
narodu» in o skupnem delovanju in dokler
ne bodo vedeli kaj prav zaprav hočejo, ne
bodo vstvarili ničesar.

S svojo slogaško politiko so zabredli
tržaški narodnjaki v N. D. O. Če pustimo
na stran razmere, ki so jih dovedle, ali
bolje rečeno, prisilile ustanoviti omenjeno
N. D. O. v svrhu ohranjenja svoje politične
posesti, moramo vendar le priznati, da bi
je ne bili ustanovili, če bi bili na jasnem,
da ni mogoče eni stranki zastopati interese
dveh popolnoma nasprotujočih si slojev.

Dejstvo, da je to resnica nam kažejo
razni zadnji nastopi narodnjakov s svojo
N. D. O. v prid podjetnikom. Ker imajo v
svojih vrstah veliko podjetnikov, ki tvorijo
bodočnost njihove stranke, so raje koristili
tem nego delavcem, ki če jih ne zapuste
še danes, jih bodo zapustili jutri.

Če imajo naši narodnjaki še kaj soli v
glavi, potem morejo razumeti, da taki nas-
topi ne morejo koristiti N. D. O. vsled
česar ne morejo koristiti niti njihovi
stranki.

Politična organizacija na podlagi razred-
nih interesov, je prvi pogoj, da se omogoči
tudi pošteno narodno politiko. Skupno
delo je pač mogoče, ali le tedaj, kadar je
javnost v vseh rečeh podučena. Razna
kulturalna in narodna vprašanja bi tudi nas
združila v velike skupine; posebno velja to
za šolstvo, za literaturo, za umetnost itd.
Boj nasprotnih interesov, kjer so res na-
sprotja, ne izključuje zveze tam, kjer velja
skupna korist. To pride zlasti v poštev v
boju zoper klerikalizem in zoper narodno
tlačanstvo. Pri nas je italijanski šovinizem
še velika moč, čeravno se lahko vidi, da
je izgubil že mnogo pristašev, da v nje-
govem lastnem taboru je mnogo nesloge,
ker tudi tam niso interesi vsi enaki in da
omejuje napredujoča ideja socializma nje-
govo pozicijo bolj in bolj. Enaka je tudi
s klerikalizmom na Goriškem. Tam je boj

proti klerikalizmu nekoncentričen in ostane
tak, dokler ne bode protiklerikalno meščan-
stvo politično moderno organizirano samo
zase.

Toda, kdaj se zgodi to? Kdaj bodo ra-
zumeli naši narodni očetje, da ni več tako
kakor je bilo nekajdaj?

Vse kaže, da še ne tako kmalu.

Kako se norčujejo....

Odbor za povspenjanje javnih vesellic
(Comitato pro publici festegiamenti) častni
predsedač katerega je naš „dični“ — bi
se reklo — župan Sandrineli, se je obrnil
do tržaškega mestnega sveta s prošnjo, da
mu nakazi malo podpora. In res. Naši
mestni očetje so dali omenjenemu odboru,
katerega glavni namen je poneumnevati
ljudstvo, 2000 kron. Reklo se je, da ta-
kemu odboru je treba pomagati, ker s pri-
rejevanjem ljudskih vesellic preprečuje brez-
poselnost. Brez sramu lažnjiveca na obrazu,
prav tako so rekli.

In kaj dela omenjeni odbor proti brez-
poselnosti.? Organizira pleso s precej
visokimi vstopnini in organizira bakanale
v zadnjih treh dneh predpusta in sicer na
tak način, da se zdi človeku v omenjenih
treh dneh, da živi v propadli alkoholistični
družbi. In takemu delu pravijo naši mestni
očetje, akcija proti brezposelnosti. To se
glasi prav tako paradokсно kakor delo
slovenskih narodnjakov, ki rešujejo narodno
vprašanje s..... plesi.

Eni in drugi brijejo norce iz proletarske
mizerije in med tem, ko se dela strani so-
cialne demokracije s vso silo proti alko-
holizmu, delajo gospodje v omenjenem od-
boru ravno narobe t. j. širijo alkoholizem
in ubožstvo. S prirejevanjem takih veselja
nudijo delavstvu priložnost do pijančevanja
in zapravljanja.

Zadnji trije dnevi letošnjega predpusta,
ki so ga po šili oživel, nam kažejo to
dovolj jasno. Če je hodil človek od 10 ure
zvečer pa do 2—3 popoldni po tržaških
ulicah, tedaj se mu je nudila prilika opa-
zovati delo omenjenega odbora. Iz gostiln
so prihajali hripavi glasovi pijanih družb,
po ulicah tulenje pijancev, in na strani
ob zidih si zagledal vsako toliko v blatu
se valjajočega pijanca. Grda, a ob enem
tužna slika, ki je spomnila človeka nehote
na vsakdanje življenje teh, zdaj v vinskem
deliriju živečih ljudi in vprašanje, kakšno
bo jutri njihovo življenje, je pričelo ovla-
dovati v vsakem treznem in poštenem
človeku.

Akcija proti brezposelnosti....

V starem tržaškem mestu živi na tisoče
revnega ljudstva v umazanih in zaduhlih
stanovanjih, v zibelkah nalezljivih boleznij.

«E, na bajto lahko pijem — že po-
plačam».

Nagel je bil sklep in naglo je vstopil
brez vsakega daljšega razmišljanja.

«Dober dan Ivan!» ga je pozdravil Za-
ložček, debelušen mož in se mu prijazno
nasmehnil.

Ivan je sedal za mizo in naročil. Ko
mu je Zališek prinesel in se zopet na-
smehnil s tistimi lisičjimi očmi je Ivan
povzdignil kupo in izpil do dna.

«No saj sem ti že mnogokrat dejal
Ivan!» je pristavil Zališek — «ako niče-
sar drugega ne znaš, znaš vsaj dobro piti,
da malokdo tako!»

Prijel je Zališek prazno steklenico in
prinesel vdrugec... prinesel tretjič...

Ivan je začutil kako se mu po žilah
hitreje pretaka kri in vsa zamišljenost je
izginila raz njegov obraz... Spomnil se je
nehote zopet na one dni, ko je hodil še
ves vesel in mu ni bilo treba iskati pri
Zališku tolažbe, saj je nosil za klobukom
rožmarin;... Obrnil se je proti oknu kot da
išče tam zunaj nekaj že davno izgublje-
nega, potem pa je nakremžil obraz in pil
v dolgih požirkih.

(Dalje prih.)

Pijanec.

Spisal:

Josip Premk.

(Dalje).

Svečano se je dvigal sivi dim iz Gre-
gorčeve kočice — mati je kuhala večerjo in
veselih, hitrih korakov se je vračal Ivan
proti koči, kjer se je naselila Gregorčevka
z njim po smrti svojega moža. Včasih je
za korak postal, s paznomočrečim je pre-
meril in ogledoval kočico in veselja mu je
zavrisknilo srce, ko je pomislil, da bode
vžil v tej koči še toliko veselja, še toliko
sreče: Aniza je bila lepa deklica... Tam.
Tam koncem vasice pa je stala ona, zrla
na njega, ki se je pomikal proti koči in
bogve kako veliko upanje, kaka cvetna
bodočnost je ostala v njeni duši...

Da, Ivan je bil kakor se pravi «fant od
fare».

Z brezskrbnim nasmehom okolo ustnic
je prestopil domači prag s košem ali koso
na rami in dvojico dobrodušnih očij ga je
pozdravilo, ožarjenih od mogočne mate-
rinske ljubezni...

Po večerji pa sta sedla na klopico pred
hišo in zrla na polje, na vas...

Lepi so bili tisti večeri in mnogokrat
je zastala Ivanu beseda v grlu, ko je
gledal v tak večer poln miru in tihe po-
zije...

Daleč tam se je večerilo in rubinasti
pas, ki se je raztezal nad gorami je nian-
siral v jabolku vaške cerkve, da je žarelo
kot ognjeno; potem, pa je kmalu potonila
v mrak vsa vasica, vsa dolina. Tam nekje
se je porodila fantovska pesem, trepetala
nad vasico in hitela dalje tja k bolnemu
in izginjala kakor svit dneva... Kmalu je
zavladal vse na okoli mir, mogočna, polna
glorija in mir ga ni kalilo...

Da, lepi so bili tisti večeri, a danes se
iz kočice več ne dviga sivi dim, nič več
ga ne pozdravljajo s tistim tihim veseljem
ljubeče, materine očij in celo nageljni tam
v zakotnem vrtu so povsili svoje resaste
glavice — posušili so se in zamrli kakor
je zamrla v njegovem srcu vsa radost in
se je naselila vanj le topa, zamišljena
žalost.

— Kaj? Ali ne pridejo več tisti časi,
tisti lepi — vsikdar pozabljeni, ko bode
zopet zaukal, da se bode razlegalo tja čez
holm v drugo vas?

«Nič več!» mu je govoril odločno ne-
vidni, notranji glas; zdrnil se je in pos-

pešil korake proti Zališku — tiho mrmra-
joč: — «nikoli, nikdar več!»

Cela vas se mu je zdela mrtva; nikdo
ga ne pozdravi, nikdo ga ne ogovori, celo
tiste globoke, temne očij, ki jih je zrl
nekaj v sredini dehtočih nagelnov, so za-
tonile... Ali jih res ne bode več gledal v
tihli noči, v bajni mesečini?...

Kako veselega srca je hodil takrat...
Tiha je bila noč, niti listje ni še lestelo,
samo tam sredi vrta, ki leži sedaj pust —
ves zamorjen se je nekaj ljubečega smeh-
ljalo, da je bila tistega zvonkega smeha
polna vsa vas... vsa dolina... vse njegovo
srce... In tudi ta smeh poln ljubezni je
zamrl brez slovesnega vzdihla in čul ga ne
bode nikoli več...

«Nikoli, nikdar več!»

Stresel se je in povzdignil glavo.

Jata golobov se je pripodila izza ovinka
in stresel se je v globoki zamišljenosti...
Vsi obrazi so se mu zazdeli resni, skoro
zamišljeni kot da nosi on na čelo velik, rdeč
pečat, ki kaže in govori vsakemu jasno o
njegovem življenju.

Dolga se mu je zdela pot do Zališka,
dolga kakor še nikdar poprej in nekaj ve-
selega je začutil v sebi, ko je zagledal
pred seboj zeleno vejico.

Dolgo je že, od kar so sklenili naši mestni očetje porušiti vse staro mesto, ki je živa priča slabega mestnega gospodarstva, toda svote v pokritje troškov v izvršitev omenjenega dela niso še našli.

Dolgo časa je že od kar so sklenili izvršiti druga potrebna in koristna dela, toda denarja ni — pravijo — in delo ni mogoče niti pričeti. Toda kadar se gre za poneumnevati ljudstvo, kadar se gre za navduševati, kadar se želi, da se pokaže meščanstvo v svojih bogatih kočijah in oblekah stradajočemu ljudstvu, kadar se gre za zabave meščanstva, tedaj se najde denar vsikdar in če ga ni v blagajnah si ga je treba izposoditi.

Tako so potrosili tudi sedaj 2000 kron ljudskega denarja samo zato, da se je mogla zabavati naša buržoazija in da se je imelo priložnost izkazati svojo meščansko dobrodušnost — a žal — z ljudskim denarjem in v ljudsko škodo.

Kaj pa delajo v mestnem svetu slovenski zastopniki? Na seji, kjer se je sklenilo darovati omenjenemu odboru omenjenih 2000 kron, smo videli pač nekatere treznejše ital. svetnike ki so se uprli takemu izrabljanju ljudskega imetja, toda slišali nismo nobenega slovenskega zastopnika protestirati proti taki nečuvnosti. Kje so bili slovenski zastopniki? Kam so spravili svoje skrbi za delavstvo. Mari ni med omenjenimi 2000 K tudi del slovenskega denarja, del žuljev slovenskega delavstva in okoličana, ki ni imel od teh zabav popolnoma nobenega dobička?

Eh! Kaj bi govorili. Od ljudi, ki polagajo sedaj vso skrb v delu proti delavski socialni demokraciji in proti našim strokovnim organizacijam in v organizacijo stavkokazov, od takih ljudi ne smemo pričakovati energičnega nastopa proti svojim stanovskim in razrednim zaveznikom. Pes ne ugrizne psa.

Toda prišli bodo jutri in v najmanjši priložnosti bodo pričeli si delati reklamo s slovenskimi govorancami v mestnem svetu, ki nimajo nobenega pomena in ki niso niti koristne ne slovenskemu ljudstvu ne delavstvu. A kaj briga njih ljudstvo, kaj potrebe delavstva, kaj zapravljanje ljudskega denarja v škodljive in brezmišelnosti meščanske zabave.

Sami niso nič boljši od ital. tovarišev, sami so deležni omenjenih zabav, pa ne morejo, ne smejo jim nasprotovati.

Pokazali so zopet enkrat, da niso zmogni zastopati interese slovenskega delavstva. Pokazali so, da znajo briti norce iz svojih volilcev ravno tako kakor ital. svetniki iz vsega prebivalstva.

Tržaško delavstvo si bo zapomnilo dobro tako umazano izrabljanje ljudskega imetja strani italijanskih in slovenskih narodnih zastopnikov v brezplodne zabave in v korumpiranje ljudstva.

In naj le pripovedujejo o svojem delu proti brezposelnosti.

Osem tisoč tržaških brezposelnih delavcev ne zahteva zabav, ne zahteva plesov, ne narodne navdušenosti, in ne miloščine. Oni zahtevajo dela in kruha!

Dokler pa mestni očetja ne ukrenejo (ne samo sklenejo) vse potrebno da se zagotovi življenje vsem omenjenim delavcem, do tedaj moramo tudi nadaljevati naš boj v zahtevi **dela in kruha brezposelnim.**

Izdajalci naroda!

Kolikokrat ste padli te dve besedi na nas socialne demokrate, koliko vsehov si sme pripisati narodna stranka vsled teh dveh besed. Nikdar ni bilo v njih nič resničnega, ampak samo fraza, ki je izražala demagogijo slov. narodnjakov.

Za izdajice naroda se nas je imenovalo tudi takrat, kadar smo priznali, da na Koroškem ni bilo mogoče doseči za sedaj dva slovenska državnozborna mandata. Za izdajice naroda se nas je smatralo vedno, kadar smo se postavili na stališče realnosti. Tako se nas je imenovalo tudi, kadar smo rekli, da če se ne bo dalo doseči za istrski deželni zbor splošne in enake volilne pravice, naj skušajo hrvatski narodni zastopniki pridobiti slovanski večini v Istri čim več mogoče.

Za izdajice naroda se je smatralo tudi goriške klerikalce, ki so privolili v tako krivično volilno reformo za goriški deželni zbor i. t. d.

Zakaj bi ne stopili tudi mi na grič in zavpili istrskim slovanskim narodnjakom da so izdajalci naroda?

Če smo bili to mi, kadar smo pravili, da je treba vzeti kar se da doseči, če so bili to klerikalci, ki niso dosegli (da pa bi se ne mislilo da jih branimo) večine v goriškem deželnem zboru, tedaj so izdajalci

naroda tudi istrski (potemtakem tudi tržaški) narodnjaki, ki so privolili vladnemu volilnemu načrtu za deželni zbor istrski ki da italijanski manjšini 25, slovanski večini pa le 19 poslancev. Mar li ni to narodno izdajstvo. Mar se ne pravi temu prodati po vladnih željah slovansko večino italijanski manjšini?

Radovedni pa smo vsekakor kako bodo opravičili gospodje to narodno izdajstvo pred ljudstvom takrat, ko pokažemo da so istrski slovanski narodnjaki ravno taki izdajalci kakor goriški klerikalci. Radovedni smo kaj odgovore na vprašanje, kdo jim je dovolil prodati istrske Slovane italijanski oligarhiji. Bodi povedano. Načrt volilne reforme ki ga bodo slovanski narodni poslanci v deželnem zboru istrskem podpirali je pravo narodno izdajstvo. Vse tisto kar pripoveduje »Edinost« da se je dalo garancijo slovanskemu narodu v Istri za prost kulturni in gospodarski razvoj, so same fraze, ki če zadovole navdušene narodnjake ne morejo zadovoljiti pametne ljudi. Fakt je, da bodo italijani v deželnem zboru vedno v večini in v večini bodo vedno tudi v deželnem odboru.

Slovenska manjšina ne bo odločevala nikdar ne v deželnem zboru ne v deželnem odboru. V stvareh o katerih bi lahko odločevala, pa niso za sedaj posebne važnosti. Tako bodo istrski Slovani ostali še v nadalje politično usuznjeni volji italijanske manjšine in to potom nesebičnega in rodoljubnega dela slovanskih narodnjakov. Tako je pač delo naših rodoljubnih in narodnih mož, ki znajo vedno blatiti in blatiti in kritizirati, kadar pa se jih kliče na delo, tedaj ne znajo doseči ničesar in prično prodajati narod še na slabši način nego klerikalci.

Proti takemu postopanju mora nastopiti ljudstvo najodločneje in povedati se mora tem rodoljubom, da so nehali časi, ko je podpiralo ljudstvo narodne izdajice.

Petkov članek.

Mnogo se je že govorilo o politični in časnikarski nedostojnosti na Slovenskem. Toda zamanj. Slepili bi se same sebe, če bi mislili, da je »kampanija« ki jo je vodil proti taki nedostojnosti »Rdeči Prapor« dosegla kak vspeh. Laž in zlobnost ste se ukoreninili tako globoko v naše politično življenje, da bi človek kmalu verjel, da je politika in časnikarstvo na Slovenskem le sad brezmejnne glupne hudobnosti, ki vlada v visokih ničlah slovenske lazi inteligence. Krono lažnjivosti in zlobnosti so pa dosegli vsekakor tržaški slovanski narodnjaki. Že dejstvo, da si upajo narodni agitatorji lagati na tak način, kakor n. pr. krumir Jaklič na socialističnem shodu v Žirih, kjer je povedal, da so tržaški državni poslanci nasprotovali podražavljenju Ciril-Methodijeve šole v Trstu med tem ko je dokazano, da so to zahtevali sami še predno se je na to spomnil zastopnik Slovencev dr. O. Ribač, nam kaže dokaj jasno nižavo, v katero so zabredli vsled politične strasti in vsled strahu pred naraščajočo socialno demokracijo.

Naravno je tedaj, da stranke, ki jim je laž temelj in cilj svojega obstanka, se tudi izogibljuje kolikor mogoče polemike in med tem, ko pripovedujejo s pritajeno jezjo, da znači ustanovitev tega ali tega socialističnega lista napredek za ves slovanski narod, skušajo iz druge strani uničiti z molkom vsako tako novo kulturno pridobitev.

Da se ne bo mislilo, da se jezimo, ker noče narodno časopisje priti z nami v polemiko, moramo povedati, kakor je že dobro povedala celjska „Domovina“, da ni prav nič idealnega pri takih polemikah vsled česar si jih tudi ne želimo. Dobro tudi vemo, da se jih tudi narodnjaki ne žele in sicer prvič, ker vedo, da s vsemi dnevnimi lažmi ne morejo pobiti resnice, drugič pa ker nočejo delati — kakor že povedano — reklame našemu časopisju. Ker pa je treba vendar pobijati naraščaj socialne demokracije, ker vedo, da znamo v eni sami številki našega lista pobiti vse laži, ki jih objavlja tržaška »Sološa« („Edinost“) tekem tedna, so si pa izmislili neko drugo zvijačo. Vsaki petek namreč objavijo en lažnjivi članek proti socialni demokraciji. Na tak članek ne moremo mi odgovoriti takoj, ker mora biti naš list končan že v četrtek zvečer. To vedo dobro tudi slovanski narodnjaki. Ker pa ljudstvo tega ne ve, misli, da ne znamo odgovoriti na tak petkov članek in tako ostane cel teden mnenje o tej ali drugi stvari takšno, kakor ga je opisala „Sološa“ v svojem petkovem članku.

V tem pa tiči umazana hudobija in časnikarska nedostojnost v kateri se valjajo umazani političarji, tržaškega glasila lažnjivev.

Proti takemu postopanju ne moremo narediti mi nič drugega nego obsojati najstrožje in pomilovati take ljudi, ki mislijo hraniti se s lažmi in zlobnim in nedostojnim obrekavanjem in ki ne dovolijo nasprotniku niti časa braniti se. Pfu!

RAZNO.

Streljajte tudi svojim sorodnikom.

Govor avstrijskega stotnika.

Čitamo v »Arbeiter Zeitung«: V Gradcu traja že več mesecev stavka delavcev tovarne motociklet »Styria«. Delodajalci so zaprli delavnico a so med tem poklicali na pomoč vojaštvo proti stavkujočim, ki so obkoljevali delavnico hoteč prepričati vstop na delo stavkokazom.

V vojašnici 27 pešpolka se je dalo nekaterim četam po 120 patron in stotnik Gerzinić jih je naučil, kako bi se morali obnašati v gotovem slučaju. »Pred vsem« — je rekel — »morate tekati skozi mestne ulice z nasajeno bajoneto in v naskoku ne smete odпустiti nobenemu niti očetu, niti bratu, niti sestri. In če bo treba streljati, morate streljati vsi proti ljudstvu in ne v vrak. Kdor bo delal drugače bo najstrožje kaznovan.«

Pa bodo prišli naši narodnjaki in bodo pripovedovali, da je vojaštvo potrebno v obrambo..... domovine. Ne! Ne! Danes se izrablja vojaštvo v obrambo kapitalizma in proti delavcem vsikdar kadar so ti primorani poprijeti se nekoliko ostrejšega orožja v svrhu zboljšanja svojih življenskih in gmotnih razmer.

Delavci! Zapomnite si besede omenjenega stotnika in izvedite zakaj so meščanske in vse narodne stranke take prijateljice militarizma.

Stotnik pretepel vojaka do krvi v Puli.

Dne 4. t. m. popoldne se je sprehajala vesela gruča mladeničev po puljskih ulicah. V gruči je bil tudi vojak Schiliam. Mladičiči so se vedeli mirno in niso dražili nobenega. V tem pa je šel mimo gruče stotnik Nihar. Ko je zapazil Schiliama, se je zadržal vanj hoteč ga peljati po vsej sili v vojašnico iz katere je všel.

Naravno je, da je skušal vojak se iztrgati iz rok stotnika in zbežati. Toda stotnik se je razjezil. Prijel je sabljo v roke in teklo po ulici G. Carduci za vojakom. Ko ga je doletel ga je vrgel na tla in ga pričel pretepati na vse možne načine. Ves svoj živalski srd je izpraznil olikani stotnik na ubogega vojaka.

Prišla je troica vojakov ki je prišla vojaka in s silo ga peljala v vojašnico. Med tem so ga pa še vojaki preteпали.

Veliko žensk, ki so gledale ta prizor so pričele jokati in vpiti proti živalskemu postopanju stotnika.

Kaj se hoče. Te je pač način s katerim se uči izobrazbo in krvoločnost vojaško.

Volitve na Hrvatskem.

Hrvatske volitve so končale s brezprimernim porazom bana Raucha. Že davno se je lahko prorokovalo, da ne doseže vlada takega uspeha, da bi mogla kaj opraviti v saboru; toda da bo na celi črti tako grozovito poražena, niso pričakovali niti največji optimisti. — Od banove takozvane »ustavne« stranke ni izvoljen ne en kandidat; samo en srbski »radikalec« je prodir, sicer nima vlada prav nobenega celoga pristaša v zbornici. Največji uspeh je dosegla hrvatsko-srbska koalicija, ki ima v saboru absolutno večino. V koaliciji združene stranke imajo že 56 poslancev in sicer: Hrvatska stranka prava 23, srbska samostalna 19, neodvisni klub 10, naprednjaki (Pokretaši) 4. Frankovci imajo v novem saboru 22 mandatov. neodvisna Starčevićanca sta dva, člana kmetske stranke dva, socialni demokrat eden, vsenemec eden, divjak eden, srbski radikalec eden. Še ena ožja volitev se ima izvršiti, v enem okraju je bila pa volitev ustavljena. Raucha torej ves pritisk ni nič pomagal. V tem oziru so se na Hrvatskem razmere res temeljito izpremenile. Baron Rauch je uradnikom prepovedal, glasovati za kandidate koalicije; dal je zapreti nekoliko kandidatov, v okraje, ki so se mu zdeli nezanesljivi, je poslal vojake. Vse zaman! Če bi imel Rauch količjak ustavnega čuta, bi bil takoj po volitvah demisioniral s celo svojo vlado. A mož še upa, da se bo držal s pomočjo madžarske vlade. Ali to je bilo Khuenu le zato mogoče, ker je korumpiral

volilee; Rauch pa tega več ne more in za pojde, kakor je prišel — če ne rad, nerad.

Nemški minister Peschka

deluje na to, da bi krščanski socialci sklenili trajno zvezo z ostalimi nemškimi strankami v državnem zboru. Na ta način bi klerikalcem zagotovilo tisti vpliv v državi ki jim po njih številu nikakor ne gre. protiklerikalno prepričanje meščanskim strankam se res ni zanašati.

Že 32 vpokojenih ministrov

ima Avstrija, odkar je umrl stari Plehner. To število se morda v kratkem zopet zveča. Aktiven minister ima, če je ministrski predsednik, na leto 24.000 kron plače in 24.000 kron aktivitetne doklade; navaden minister pa ima 20.000 kron plače. V pokojni minister ima, brez ozira na to, če je bil tudi le 24 ur v službi, 8000 kron, kar cesar lahko zviša na 20.000 kron. Izmed naših 32 ministrskih pensionistov jih je več takih, ki imajo zvišano pokojnino.

Jezikovni zakon

misli izdelati baron Beck za urade in sodišče na Češkem, ker so sedaj trajni prepričani v Hebu, kjer sodnja noče sprejemati čeških vlog. To ne bi bilo zopet nič drugega, kakor krparija, s katero bi se le še bolj znelo rešitev narodnega vprašanja.

V ogrski neodvisni stranki

se puntajo poslanci, ki so ožji somišljeniki Hollovi. Enkrat nočejo reforme državnozborniškega opravilnika, potem zahtevajo, da do ministrstvo za notranje zadeve kak Kossuthovec in navsezadnje hočejo izstopiti iz stranke.

Bivši ogrski minister Kristoffi

hoče zopet javno nastopati za splošno volilno pravico in razviti zanjo veliko agitacijo.

Pruska gosposka zbornica

je sprejela protipoljski zakon, ki dovoljuje prisilno razlastitev poljskih posestev. Toda zbornica je izpremenila nekatere točke načrta vsled česar se ga mora vrniti zbornici poljancev, da lahko še enkrat razpravlja o njem.

V ruski dumi

je 41 poslancev interpeliralo vlado zaradi nepostavnega ravnanja policije v Vilni. Vojno sodišče je dognalo, da je dala policija sama vtihotapiti mnogo revolucionarnih tiskopisov in da je podkupila obmejno stražo vse to, da bi potem lahko na račun svojih zapeljanih žrtve zapirala in izkazovala svojo važnost in potrebo.

V angleški zbornici poslancev

je bil zakonski načrt, ki daje ženskam volilno pravico, sprejet z 271 proti 92 glasov. Vendar baje ni upanja, da bi iz načrta s sedanjem zasedanju postal zakon.

Bolgarski knez Ferdinand

se je v petek v Koburgu poročil s princem Eleonoro Reuß-Köstriz. Kdovč, kakor srečni bodo sedaj Bulgari!

Domače stvari.

Veronauk v šoli. Na italijanskem se bojujejo naši sodrugi proti usiljevanju veronauka v ljudske šole. Bilo bi seveda pametno, da bi se pričel tak boj tudi pri nas zoper privilegij, ki vživa katoliška cerkev v naših šolah.

Res je sicer, da avstrijska vlada ne čuje rada takega boja, saj priznava in čuje rada, da hoče imeti v šolah nekake družnice sakristij. Tako stališče vlade ovira modernim in resnim učiteljem izvrševati svojo dolžnost v polnem obsegu. Vsled usiljevanja veronauka v šolah, ostanejo vse pridobitve znanosti mrtva črka vse one, ki bi mogli te pridobitve najprej poznati. Vse to pa se godi radi tega, kar obstoji ena stara hebrejska knjiga, ki so spisali ljudje, ki v proučevanju narave gotovo niso stali na visočini današnjih znanstvenikov. V tej knjigi se uči vse razviti resnice.

Zgodovino, naravoslovje, fiziko in geografijo se smatra v Avstriji še dandanašnje za stvari ki škodujejo državi. Učitelji morajo razkladati učencem z nekakimi posredniki in odrezki, ako nočejo priti v konflikt s svojimi višjimi.

Toda, ako že ne moremo pridobiti znanstvenega poduka, moramo zahtevati konec izrabljanja ljudske nevednosti, ki tiči v tem, da se prisilijo vsi

otroke izvrševati v šolah verske obrede. Tega pa ne more zahtevati nihče. Stariši imajo pravico zahtevati od šolske oblasti, da se odpusti njihove otroke od izvrševanja verskih obredov. To velja tudi za tiste slovenske stariše, ki pošiljajo svoje otroke v Ciril-Methodijeve šole. Za doseči to ni treba drugega nego poslati šolskemu vodstvu sledeče naznanilo.

„Slavno rodstvo! Podpisani naznanja, da v smislu čl. 14. temeljnih državnih zakonov, ne dovolji svojemu sinu izvrševati v šoli verskih obredov.“

Upamo, da vsi tisti, ki tega niso vedeli in bi bili radi kaj takega naredili store čim prej svojo dolžnost.

Na delo proti reakciji za svobodo!

Iz Sv. Križa. V petek dne 28. t. m. je priobčila tržaška „Edinost“ zopet dopis iz naše vasice, v katerem je ponavljala to kar je že tisočkrat pisala o socialni demokraciji. Govoriti o socialnih stvareh in o razrednem boju z ljudmi, ki zbirajo svoje strupene in smešne budalosti v tržaškem dnevniku, je ravno tako težavna stvar kakor zdraviti umobolne.

Da se nekateri križki narodnjaki jeze na delavce, ki ne nosijo svojih težavnih prisluznih vinarjev v njihove krčme, že vemo prav dobro. Toda tuk. zavedni delavci so izpoznali, da se s pijančevanjem služi pač narodnim žepom nikakor pa ne delavski in narodni stvari. Dobro tudi vemo, da je v Križu nekoliko nezavednih in slepih delavcev, ki bi radi šli delati za tri krone na dan. Ti so taki, ki so hodili v času stavke težakov v Trst krumiriti. Da se „Edinost“ baha s takimi revčki nam res prav nič ne imponira. Število teh je majhno in morda ni daleč trenutok, ko bodo izpoznali tudi ti, da s dosedanjim postopanjem škodujejo sami sebi in koristijo narodnim izkoriščevalcem delavstva.

Že enkrat smo povedali, da piše tržaški dnevnik prav tako, kakor bi ne bilo socialistov nikjer drugje nego v Sv. Križu. Tudi drugod so socialisti, tudi drugod se delavstvo organizira in zahteva boljše plače in manj ur dela. Obrti napredujejo vseeno.

Po zadnji stavki je šel nabrežinski župan gospod Caharija v Italijo po delavce in jih pripeljal v Nabrežino in v Sv. Križ. Ti delavci so delali po zelo nizki ceni in vendar gospodarji niso mogli vzdržati se na površju. Domači delavci so pa bili prisiljeni podati se v tujino.

V Nabrežini in v Sv. Križu imajo Italijanski podjetniki vedno delo. Tudi od njih se je zahtevalo zvišanje plač in znižanje delavnega časa. Zakaj pa imajo oni delo in slovenski podjetniki ga nimajo. Ker si znajo sami pomagati. Tudi oni morajo plačevati drago delavce in vendar napredujejo. Morda so nekoliko bolj skromni nego slovenski delodajalci, ki bi želeli, da bi delavci delali zastoj samo da bi si zidali oni zlate gradove. Zakaj so bili slovenski podjetniki prvi, ki so šli v Italijo iskati krumirje? Jeli to narodno delo? Nam so italijanski in slovenski delodajalci vse eno. Če slovenski podjetniki ne znajo izvrševati svojega posla, če mislijo, da zato ker so narodni, da bo delavstvo delalo za njihove žepne zastoj samo pa v gladi in v trudu umiralo, se proklete motijo. Delavci, če tudi so organizirani, ne škodujejo obrti, zastoj pa ne morejo delati. Seveda bi si narodnjaki to želeli. Želeli bi, da tudi pri nas bi se delalo kakor v Lokvi za borni 2 kroni in 40 vin. na dan. Toda časi so minuli in ne vrnejo se nikdar več nazaj.

Toliko za danes.

Narodni zaboječnik. Neki narodni gospod je šel te dni v skladišče južne železnice po došel mu zaboječnik. Pred skladiščem št. 2, je poprašal nekega izročevalca po zaboječju v slovenskem jeziku. V kaj se je zgodilo — piše mož v Edinosti — Izročevalce se je zakrohotal zaničljivo in pomislite — zbežal v skladišče.

Pozneje je zopet prišel iz skladišča, mu izročil zaboječnik s žaljivimi opazkami češ, da na listu mora gospodar zapisati v italijanskem jeziku, kje da je v službi in kako da si upa govoriti v slovenskem jeziku. Prav tako ga je obdelal v italijanskem jeziku.

Ko je „Edinost“ ves ta roman natančno opisala in nerodno komentirala, pa vpraša da kaj porečemo šele ko nam pove, da je bil dotični uradnik, ki je v italijanskem jeziku oštel slovenskega narodnjaka, slovenski socialist.

Pred vsem so si uredniki „Edinost“ izsesali to notico iz prstov. Če je pa res kdo tako postopal proti narodnemu možu ni bil slovenski socialist, tedaj je pa gotovo hotel priti v „Edinost“ in vleči za nos

urednike „Edinost“ in gospoda narodnega zaboječka.

Vedenje narodnih zaboječkov je nekaterih slučajih tako smešno in malenkostno, da je vredno si jih privoščiti prav tako kakor vredno si pri voščiti urednike „Edinosti“.

Kaj je posnemanja vredno?

V četrtkovi št. „Edinosti“ smo čitali, da je neki redar, ki čita vedno „Edinost“ (ubogi revež) in ki ni imel pri sebi drobiža, raje menjal bankovec od 100 kron (srečen človek) da je le kupil „Edinost“.

„Edinost“ pripominja, da je to posnemanja vredno. Nam se zdi da ni vredno menjati 100 kronskega bankovec za kupiti „Edinost“.

Toda če pravi ona, da je posnemanja vredno, že ve zakaj tako reče.

Voda je pa le voda.

Društvo „Ljudski oder“ v Trstu.

V soboto dne 14. t. m. ob 8. uri zvečer predava v Delavskem domu ul. Boscetto 5. II. nad. sodr. Ivan Regent o predmetu: Igralci in poslušalci. Vstop je dovoljen vsakemu brezplačno.

V tem svojem predavanju bo razložil predavatelj vpliv vseh v javnosti nastopajočih mož kakor tragikov, govornikov, pisateljev pesnikov, slikarjev itd. na poslušalce oz. na ljudstvo, razmerje ki vlada med prvimi in drugimi in sadove takega vpliva. Pridite vsi.

DOPISI.

GORIŠKO.

Gorica.

Goriški zaupniki. Vsled želje goriških sodrugov sklicujemo na nedeljo dne 8. t. m. ob 10. uri zjutraj v veliki dvorani gostilne Marzini (nasproti semenišča v ulici Giuseppe Verdi) zaupniško konferenco. Skleniti moramo kaj nam je storiti pri ožjih volitvah v splošni kuriji.

Vse cenjene zaupnike pozivljamo, da se udeleže te konference polnoštevilno.

**

Politični odbor jugoslovanske socialno-demokratske stranke pozivlja vse socialistične volilce, da predno se zavzamejo za kandidate ene ali druge stranke, počakajo na sklep nedeljske konference.

Noben sodrug nima pravice agitirati v imenu stranke za kandidate ene ali druge stranke. Sodruga pozivljamo da se ne dajo premotiti od nikogar.

Deželnozborske volitve na Goriškem.

Ni naš namen se baviti z volitvami v vseh razredih. Interesirani smo samo v takozvani splošni kuriji v kateri smo postavili naše kandidate. Naši glasovi so povzročili ožje volitve; to je za nas vže nekaj vspeh, ker postanemo odločilni faktor v ožjih volitvah. Evo nekoliko podatkov:

Klerikalci	8972 glasov
Liberalci in agrarci	8830 „
Socialisti	660 „
Razpršenih	255 „
Ker nima nobena lista nadpolovično število glasov, je potrebna ožja volitev, ki se vrši v pondeljek dne 9 t. m.	
Naši glasovi so znani samo v sledečih občinah:	
Vrtojba	96
Cerkno	55
Sv. Lucija	12
Št. Andrež	24
Miren	27
Št. Peter	1
Podgora	133
Solkan	66
Sovodnje	7
Trnovo	5
Nabrežina	89
Povir	20
Šempolaj	32
Sv. Križ	55
Škrilje	10
Renče	7
Grahovo	7
Kanal	7
Sežana	7
Slivno	1
Št. Ferijan	1
Rihenberg	9
Skupaj 681	

Veliko občinskih volilnih komisiji ni smatralo potrebnim naznaniti centralni volilni komisiji socialistične glasove. Zato

tudi čitamo razpršenih glasov 255 kateri so vsi socialistični.

To trdimo radi tega, ker so nam sodrugi poročali da so oddali glasove, ki pa niso prišli v javnost. Torej je naših glasov čez 900.

Absolutno večino imamo mi socialisti samo v Nabrežini kjer je naših 89, liberalcev 45 in klerikalcev 12.

Shodov smo mi priredili samo 6, mej tem ko so liberalci in klerikalci priredili vsak po čez 100 shodov. Denarja so naši nasprotniki porabili v agitacijske svrhe na tisoče, mi smo porabili kakih 20 K za letake.

Pridobili pa smo glasove kjer nismo nikdar bili na agitaciji.

Povir	20
Sv. Lucija	12
Cerkno	55
Sv. Križ	55
Grahovo	7
Slivno	1
Rihenberg	9

V teh občinah niso še nikdar šteli soc. glasove. Radi krize smo v Nabrežini zgubili 130 glasov, v Podgori 70, v Št. Andrežu 81.

Tudi sredstva, ki so jih rabili naši nasprotniki v volilni agitaciji proti nam niso bila prav poštena. Njih namen je bil preprečiti ožje volitve, toda tudi to se jim je izjalovilo. Ponosni smo na to, da skoraj 1000 mož se ni dalo premotiti od laži in obrekovanj nasprotnikov. Ponošni smo, da je skoraj 1000 mož demonstriralo za splošno volilno pravico, za kulturni napredek ljudstva, za odpravo gospodarske sužnjosti.

Kot stranka ubozih delavcev, ki nima denarja za volilno korupcijo in ki se bojuje povsem pošteno, brez blatenja in brez podkupovanja, brez terorizma in brez fraz o domovinstvu, imamo na Goriškem 1000 somišljenikov.

To dejstvo konstatiramo zadovoljni in prepričani, da naša ideja se razširja vedno bolj kljub vsem naporom naših nasprotnikov.

Vam pa, 1000 mož! — prisrčna hvala za vaš nastop. Toda dolžnost je delati, da se vaše število poveča; od moža do moža, od prijatelja do prijatelja, od znanca do znanca razširjajte ideje bratstva, svobode in enakosti!

Bojujte se neprenehoma za pravico proti krivici! Za svobodo proti reakciji! Za napredek in proti nazadnjaštvu!

Vaše delo bode prineslo le vam uspehe, le vam korist.

Na delo vojaki nove rdeče armade; vaša je prihodnost, pogumnim sliši svet!

Živjo socializem!

Izid volitev v splošnem volilnem razredu v Furlaniji in v Gorici. Socialni demokratje so vdobili Marega, Tess, in Zei vsak po 1817 glasov.

Liberalni: Bombig 3029; Fabrovich; 3000; Valentini 2956 glasov.

Klerikalni: Faidutti 7836; Lipizer 7616; Clemente 7588.

ISTRA.

Pulj.

Kako se rešuje narodno vprašanje.

Kakor povsod, tako rešujejo tudi naši puljski, narodnjaki narodno vprašanje s plesi. Letos so imeli s plesom posebno veslje, priredili so jih toliko, da bi se kmalu mislilo, da je ples za njih cilj in življenje. V devetih predpustnih tednih ni bilo na dnevnem redu naših narodnih društev nič drugega nego ples. Ples N. D. O., ples čitalnice, sokolski ples itd. itd. Vsi so imel s plesi polne roke dela. — Reklama ameriškega naroda. In vse to za probujo slovanskega naroda.

Mi nimamo seveda nič proti temu, če se narodnjaki enkrat do dobrega naplešejo, kakor nimamo nič proti temu, da se narod zabava. Toda v Pulju, kjer je ljudstvo gospodarsko duševno revno mislimo, da bi bilo bolje, če bi se prirejevalo kaj drugega mesto plesov in enakih vsakdanjih zabav.

V Pulju imamo več narodnih društev katerih namen ni samo prirejati ples ob predpustnem času. Tudi N. D. O. se menda ni ustanovilo za kakšno plesno šolo. In vendar, med tem, ko ni priredila N. D. O. v predpustnem času nobenega shoda, nobenega podučnega predavanja, je priredila tri ples o katerih je pisal „Omnibus“ cele članke, kakor da bi se bilo šlo za ne ve se kako važne politične dogodke.

Ampak kaj hočemo? Narodnjaki plešejo za narod. In v tem so pravi mojstri.

Novo orožje proti slovenskim socialistom. Menda je vsem znano, kako so naši narodnjaki pogoreli s svojim pripovedovanjem o protinarodnem delu slov. soc.

dem. Delavstvo jih ni hotelo slušati in odstopilo je in sedaj prihaja v socialistične vrste. Ker se jim tedaj tako sredstvo ni posrečilo, so se oprijeli pa novega. Tako hodijo sedaj ti „Narodovi“ zavezniki po svetu pripovedujoč senzacijsko vest, da so socialisti protiverski, da hočejo uničiti boga, vero, cerkve itd. To nas prav nič ne razjezi. Če se nas bo pobijalo z resnico, bomo tudi mi spoštovali našega nasprotnika. Vsekakor pa moramo omeniti, da sme biti „Slov. Narod“ ponosen na svoje klerikalne zaveznike. Taki kakor v Pulju so tudi v Trstu. Toda tudi to sredstvo bo trajalo malo časa. Potem si pa bodo izmislili kaj drugega.

Strah pred resnico. S članki, ki smo jih objavili v „Delavskem Listu“ o škandaloznih razmerah v Val di figo v Pulju, smo zadeli tako globoko v živo kompetentno gospodo, da je kar zbesnela. Hitro so prepovedali uhod v Val di figo. Kdor hoče iti, si mora pridobiti dovoljenje.

Nevemo zakaj. Da prepovedo uhod v Val di figo s tem še niso uredili nezdravih razmer, ki vladajo tam. Če pa mislijo, da bodo ostali škandali tako tajni in da javnost ne bo izvedela o njih, se pa proklete motijo.

Vzeli smo si nalogo in naša dolžnost je napraviti vse potrebne korake, da stvar ne ostane tajna in da se uredi razmere. Videti hočemo, če je zakon veljaven tudi za delavce kakor za gospodo v Val di figo.

V prihodnji št. pa objavimo zopet nekaj novega o tamošnjih razmerah.

„Šolske razmere Slovencev in Hrvatov v Istri.“ V nedeljo dne 8. t. m. priredi jugoslov. soc. dem. stranka v Pulju javni ljudski shod v veliki dvorani hotela „Belvedere“. Dnevni red shoda je „Šolske razmere Slovencev in Hrvatov v Istri“.

Vse sodruga, prijatelje in somišljenike prosimo, da naredijo dolžnost v agitaciji med delavstvom za ta shod.

To je prvi javni ljudski shod v Pulju na katerem se bo razpravljalo o slovensko-hrvatskem šolskem vprašanju v Istri.

Konec se mora napraviti klečeplavstvu in prosjačenju slovaških narodnjakov. Hočemo ljudskih šol in mora se nam jih dati. To bodi naša parola. Nihče naj ne manjka.

Društvene stvari.

Društvo „Arte Moderna“ priredi v nedeljo dne 8. t. m. ob 7^{1/2} uri zvečer v „Delavskem Domu ul. Boscetto 5. II. nad. dramatično predstvo. Na splošno željo se bo predstavljalo *Upognjeni grmčiči* (Arbosceli Divelti). Socialna drama v 1 dejanju ki jo je spisala *Clarice Tartufart* in *Lord Mac Blunts* šaloigo v 1 dejanju spisal *L. P. Checchi*. Po končani predstavi sledi ples. Vstopnina 40 vin. za osebo. Člani društva „Arte Moderna“ so vstopnine prosti.

Zveza kovinarjev (skupina mehanikov) naznanja vsem svojim članom, da v nedeljo dne 8. t. m. ob 10^{1/2} uri zjutraj se vrši v Delavskem domu ulica Boscetto 5. II. nad. redni občni zbor s sledečim dnevnim redom: 1. Prečitanje zapisnika zadnjega občnega zbora; 2. Poročilo o delovanju odbora in predložitev bilance; 3. Volitev novega odbora; 4. Slučajnosti. V slučaju, da se na prvo sklicatev ne doseže potrebnega števila članov, se vrši občni zbor na drugo sklicatev pol ure pozneje s vsakim številom navzočih članov.

Op.) Vsem članom, ki niso vdobili pismenega vabila, se naznanja tem potom, da se v to svrhu oglase v društvenih prostorih, kjer vdober vabilo in en iztis letnega blagajničnega poročila.

Pekovska podružnica Trst. Skliče v nedeljo dne 8. marca ob 10 uri prepoldne v Delavskem domu ulica Boscetto št. 5. **V. redni občni zbor podružnice** sledečim dnevnim redom:

1. Prečitanje zapisnika zadnjega občnega zbora;
2. Poročilo o delovanju podružnice;
3. Poročilo blagajnika;
4. Volitev odbora
5. Raznoterosti.

Opomba: Udeležiti se občnega zbora imajo pravico samo člani, ki se morajo legitimirati s društveno knjižico.

Slavnemu občinstvu naznanjam, da točim v moji gostilni, ul.
Giovanni Boccaccio št. 25,

istrska in dalmatinska črna in bela vina

kosila večerje in druge mrzle jedi po nizkih cenah. — Postrežba točna.
K velikemu obisku se priporoča. **ANTON KROSNA**
gostilničar.

Gostilna je shajališče slov. socialistov.

Urad:
ulica **VINCENZO**
BELLINI št. 13
(blizu cerkve Sv. Antona
novega)
Telefon št. 1402-1403

Novo pogrebno društvo

Na razpolago ima nove in bogate pogrebne vozove.

VELIKA ZBIRKA SVEČ

Prodaja na drobno in debelo.

Vsako pogrebno naročilo izvrši točno. Cene zmerne.
VODSTO.

FRAN MANIÀ

TRST

ulica N. Machiavelli št. 8.

Skladišče oglja, premoga in drv.

Posiljanje na dom na vsako stran mesta.

Skladišče

ameriških mrežic in aparatov
za električno in plinovo luč

E. WÖFLER - TRST

ulica delle Acque št. 20.

200 hektolitrov naravnega vipav-
skega vina

ima na prodaj

Anton Verčon

posestnik in trgovec

Prodaja samo na debelo od 50 litrov naprej.

= CENA ZMERNA. =

ŠKRILJAH na Vipavskem

(pošta Sv. Križ Cesta).

Delavci naročajte „Delavski List“

= Edina tovarna pohištva v Trstu =

ul. della Tesa št. 46.

ALEXANDER LEVI MINZI

Zaloga. Piazza Rosario št. 1.

= Cene zmerne. =

Tržaške delavske zadruga

IV društveno leto.
1907-1908.

2017 članov

Pregled razprodaje:

Zadružna doba 1906-1907	1907-1908	1907-1908
Kron	Kron	Kron
Julija	12521.05	21065.09
Avgusta	11996.74	21283.22
Septembra	14183.43	22637.38
Oktober	15557.59	25635.84
Novembra	16364.22	27497.52
Decembra	18991.80	30430.04
Januarja	17665.92	32121.53
Februarja	16795.39	36710.15
	124076.14	217380.77

Dividende: V mesecih septembra, oktobra, novembra, decembra, januarja in februarja se je razdelilo društvenikom za **2715.95 K.** blaga dividendov zadružne dobe 1906-1907.

Podpore vdovam in bolnim članom, se je dalo v mesecih septembra, oktobra, novembra, decembra, januarja in februarja za **909.11 kron** blaga.

Vsled namestništvenega odloka glede nedeljskega počitka, imajo uslužbenici skladišč nalogo zapreti skladišča ob nedeljah ob **11 uri** zjutraj. Podpisano prosi cenjene društvenike, da nakupijo svoje potrebščine pred omenjeno uro. Tudi bi bilo želeli, da bi društveniki nakupili svoje potrebščine že v soboto, da se prepreči gnečo, ki nastane v nedeljah
Vodstvo.

Tovarna testnine z jajci
Ernesto A. Vodopivec

Trst, ul. Farneto št. 13.

Delniška glavnica K 10,000.000.—

Telefon 19-95.

OSR. BANKA ČEŠKIH HRANILNIC

Podružnica v TRSTU, Piazza del Ponterosso 3

Vlog okoli K 77,000.000.—

Naslov za brzojavke: „Sporobanka“.

4¹/₂°/o vloge na knjižice - Vloge na tek. račun 5°/o

Menjalnica - Bančno trgovanje vseh vrst.

Centrala denarnih zavodov avstro-ogerskih. Izdaja sirotinsko-varne bančne obligacije. Premijeve vloge po 6¹/₄°/o.

Dr. A. MARTINELLI

Zobozdravnik dunajske klinike.
Izdira zobè brez bolečin. — Izdeluje umetne
zobè po najmodernejših zistemih.

Cene zmerne.

Trst - Ulica Barriera vecchia št. 33
Telefon št. 1708.

Gostilna „Alla Lealtà“

ANTON SAITZ

ulica delle Acque

Vina najfinejša, domača kuhinja

Družinske zabave.

FRATELLI PAGANI

TRST. Ulica Acquedotto št. 6.

Velika zbirka igrač, okraskov, parfu-
marij, mila, ovratnikov, zapestnikov,

kravat, i. t. d.

Vpiše se

Delavske konsumne zadruga

lahko vsak dan
v zadružnem uradu ulica
Boschetto 5, I. nad.,
ali pa v zadružnih skladiščih ul. **Belvedere št. 34,**
ul. **dell'Istria št. 10, ul. del**
Salice št. 4 in ul. Acque-
dotto št. 67.

Gostilna „Casa del Popolo“

(Zadružna delavska gostilna)

Trst, ul. S. Lazzaro in ul. S. Catterina

Domača kuhinja vedno dobro preskrbljena.

= Cene zmerne. =

Shajališče zunanjih sodrugov.

KAVARNA UNIONE = TRST =
Ulica Caserma
= in ulica =
Torre Bianca.

Napitnina je odpravljena.

Velika zbirka političnih in leposlovnih revij

in časnikov v vseh jezikih.